

ОБРІЗКА ВИШНІ. ОСНОВНІ ПРАВИЛА.

Успіх у вирощуванні вишні забезпечують продумані рішення, що сприятимуть високій урожайності саду. До них належить:

- вибір напрямку виробництва (для десертної галузі чи переробки),
- підбір конкурентних сортів,
- здоровий садивний матеріал,
- маркетинг та **ефективний догляд за насадженнями.**

Окрім того, кожен садівник, який прагне створити ефективний та якісний сад, розуміє, що без правильної обрізки та формування крони дерев не обійтися.

Обрізка та формування дерев – запорука регулювання урожайності. У догляді за садом основним елементом, який сприяє регулюванню врожайності та профілактиці захворювань, є обрізка та формування дерев. При виконанні цих операцій необхідно враховувати певні моменти, адже вишня є досить специфічною культурою.

Основна помилка полягає у порівнянні вишні та черешні. Безперечно, ці дві культури уражують одні і ті ж захворювання та шкідники, проте формування цих дерев різне. Так, передусім варто враховувати, що вишня, на відміну від черешні, має високу

пагоноутворювальну здатність, яка сприяє загущенню крони. Окрім того, сорти вишні необхідно розділити на три групи за особливостями плодоношення.

Деревоподібні різновиди частково схожі на черешню, характеризуються сильним ростом пагонів, слабкою пагоноутворювальною здатністю та плодоносять переважно на букетних гілках.

Кущоподібні сорти є слаборослими, мають крону, яка швидко загущується, а також високу пагоноутворювальну здатність. Їхні гілки переважно розлогі й пониклі.

При цьому змішаний тип характеризується закладанням плодкових бруньок не лише на букетних гілках, а й на пагонах змішаного типу, де присутні вегетативні й генеративні бруньки.

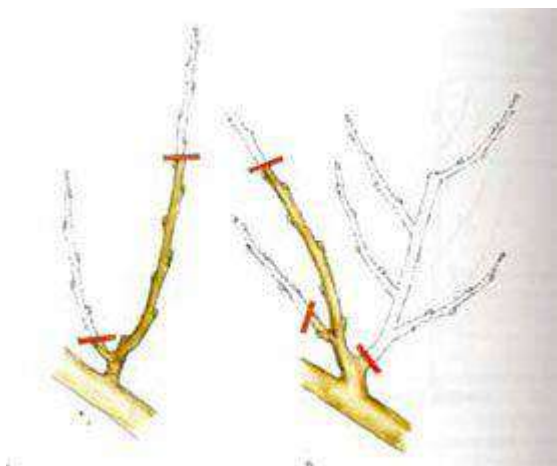
Тому перед проведенням обрізки вишні необхідно візуально ідентифікувати тип її плодоношення, адже це – основний фактор успіху проведеної вами роботи.

Формування крони: ставка на «веретено»

Універсальною для всіх трьох типів плодоношення є веретено- подібна форма крони. Перевага так званого «веретена» полягає передусім в ефективному використанні світла, омолодженні плодової деревини, проведенні циклічної обрізки, а також у високому рівні продування вітром (що особливо важливо в дощовий період, оскільки більшість захворювань вишні розвивається в умовах високої вологості).

Щодо оптимальних термінів обрізки, то найкраще її проводити раною весною, а закінчити до початку вегетації. Якщо дерево обрізати в більш ранні терміни, можливе значне підмерзання, яке призведе до камедетечі (гомозу). При сильному рості дерева обрізку можна виконувати після збору врожаю, видаляючи надто сильні жирові пагони та зменшуючи висоту крони.

Основна небезпека гомозу полягає в тому, що на дереві з'являється відкрита рана, через яку потрапляють збудники хвороб. Крім низьких температур, спричинити гомоз може і неправильна обрізка. Так, категорично забороняється видаляти гілки «на кільце», оскільки тоді можливе порушення руху води й поживних речовин. Кожен пагін потрібно

зрізувати «на сучок», і чим гілка старіша, тим довшим має бути сучок: у зоні так званого «столу» оптимальна довжина сучків досягає 10 см,

на провіднику – до 20 см. При цьому на сучках можуть формуватися букетні гілочки і короткі ростові пагони, які забезпечать захист провідника та гілок «столу» від морозу, а багаторічну деревину – від інфекції при наявності хвороб кори.

Веретеноподібна форма крони повинна мати сильний провідник та 4-5 гілок «столу». Важливою особливістю вишні є швидкий перехід плодоношення на периферію, тому цей фактор необхідно враховувати при формуванні так званого «столу».

Для цього потрібно

- **прирізати кінці горизонтальних гілок для стимулювання закладки генеративних бруньок на минулорічних гілках;**
- **видаляти «на сучок» жирові вертикальні пагони, що сприяють затіненню «столу»;**
- **вирізати гілки, що звисають нижче «столу», оскільки вони залишаються в тіні й не обростають плодовими бруньками,**
- **а також видаляти напівскелетні гілки, які досягли половини діаметра провідника.**

При видаленні напівскелетних гілок у зоні «столу» необхідно залишити сучок довжиною 10-15 см: з нього зазвичай утворюються кілька гілок, з яких потрібно вибирати одну для формування. Не можна в один рік видаляти більше однієї напівскелетної гілки: якщо зразу видалити дві чи більше гілки, що досягли половини діаметра провідника, тоді порушиться баланс росту та плодоношення, через що крона почне загущуватися жировими пагонами.

Рис. 47
Обрезка кроны
кустовидной вишни

Рис. 48.
Обрезка кроны
древовидной вишни

Продуктивні гілки, які виходять за межі схеми садіння (переплітаються з гілками сусіднього дерева або ростуть у бік міжряддя і заважають проїзду техніки), вкорочують до зони дво- чи трирічного приросту або переводять на однорічний приріст.

Окрім того, на провіднику необхідно залишати лише обростаючу деревину віком від одного до трьох років, а також гілки довжиною до 50 см. До того ж варто видаляти «на сучок» (до 20 см) жирові пагони з гострим кутом відходження від провідника довжиною більше 50 см. На них утворюються букетні гілочки і слабкі пагони, що формують у пазухах листків генеративні бруньки, завдяки чому створюється плодова ланка. Вік подібної ланки коливається від двох до трьох років, після чого вона вирізається «на сучок».

Також потрібно видаляти конкуренти провідника «на сучки» довжиною до 20 см. При досягненні необхідної висоти дерева провідник потрібно обрізати «на клик» та залишити на однорічному пагоні 3-5 бруньок.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІКИ ДЛЯ ОБРІЗКИ: ЗА ЧИ ПРОТИ?

Особливу увагу варто звернути на механізовану обрізку вишні. Зі збільшенням площі саду та недостатньою кількістю кваліфікованих кадрів такий вид обрізки дерев є дешевою альтернативою ручній праці. Однак при цьому існує кілька значних «підводних каменів».

- Зокрема, це загушення внутрішньої частини крони. Контурник не вибирає, які гілки залишити, а які видалити, що спричиняє значну активізацію ростових процесів.
- Затінення і слабке закладання плодкових бруньок. У зв'язку з загушенням значна частина світла не проникає в крону, через що диференціація бруньок відбувається слабо.
- Засихання гілок. При недостатньому освітленні вишня здатна частково регулювати цей процес, однак крона й гілки, що отримують найменшу кількість світла, засихають. Відмерлі гілки стають місцем накопичення хвороб та шкідників.

Грубі пошкодження гілок сприяють камедетечі, що ослаблює дерево й призводить до відмирання окремих частин крони.

Виходом з такої ситуації є комбінування механізованої обрізки та ручної дорізки гілок, що потенційно будуть загущувати крону, а також видалення надто пошкоджених та перерослих гілок, які призводять до дисбалансу в кроні. Окрім того, варто враховувати, що *формування провідника – це основне завдання при формуванні дерева вишні*, адже кущоподібні сорти здатні втрачати центральний провідник, якщо не видаляти його конкурентів 2-3 роки поспіль.